عصر آزادی
روزنامه فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی، ورزشی و سیاسی
صاحب امتیاز: مؤسسه مطبوعاتی پیمان
مدیر عامل و مدیر مسئول: سید فرید پیمان
رییس هیئت مدیره و سردبیر: دکتر سید وحید پیمان
لیتوگرافی و چاپ: شاخه سبز
گروه ۴ رتبه بندی معاونت امور مطبوعاتی و اطلاع رسانی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
رتبه:۵۸ امتیاز: ۴۵/۱
نشانی:
تهران – خیابان حافظ نرسیده به زیر گذر حسن آباد – پلاک ۹۷ – طبقه سوم
صندوق پستی: ۱۵۸۷۵-۷۱۸۴
تبریز: بالاتر از میدان بسیج، روبروی رنگ بحرین، جنب MDF سلیمانی
تلفن: ۰۴۱۳۶۳۷۳۵۰۸
مسئول آگهی ها: ۰۹۱۲۴۶۶۰۰۴۳
لینک تلگرام: https// telegram.me /asrazadi.ir
Email: asrazadi۹۸@gmail.com
www.asrazadionline.ir

در سوگ رضا براهنی

بی تو شعر چقدر تنها تر از همیشه است

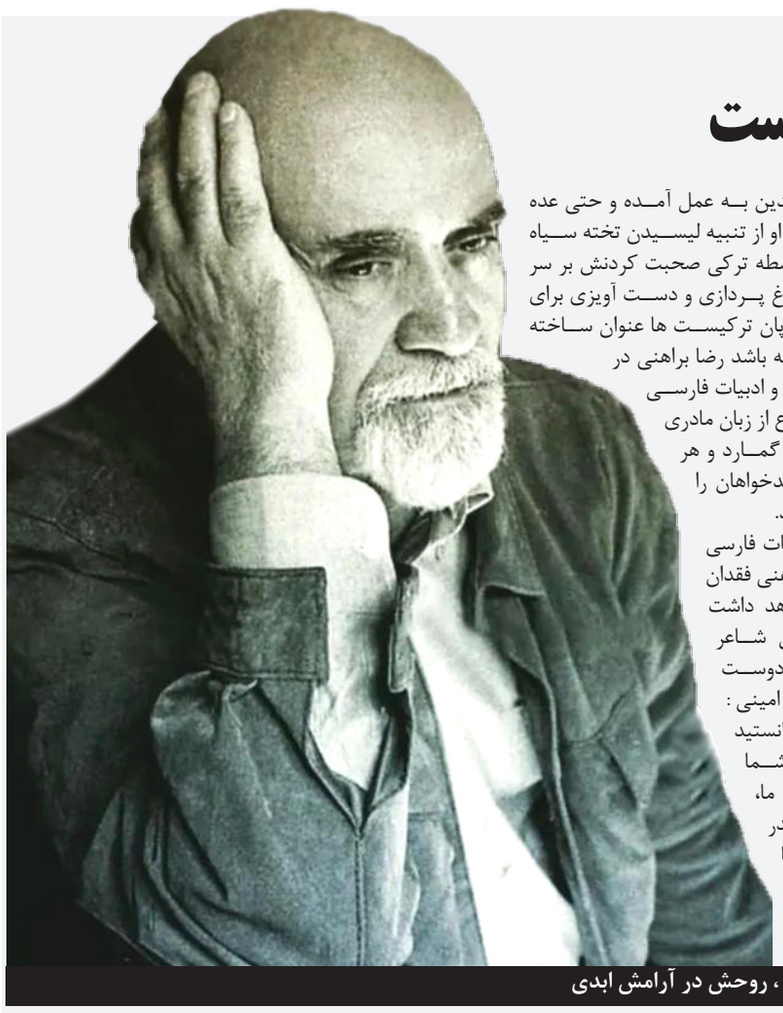

یادش مانا ، روحش در آرامش ابدی

سید وحید پیمان

امروز تبریز یکی از استوانه های روشنفکری و ادبی اش را از دست داد و ما باز هم در رثای تهی شدن فرهنگی تبریز کهن با آن آوازه تاریخی و فرهنگی درخشان اش ، زانوی غم در بغل گرفتیم.

تبریز دهه هاست دومینو وار به لحاظ فرهنگی تخلیه می شود و جای بسی تاسف است که نه تنها جای بزرگان کوچ کرده را کسی پر نمی کند بلکه هیچ کسی به باز تولید فرهنگی این دیار فرهنگ آفرین و تمدن ساز دیرین ، چاره ای نمی اندیشد.

امروز در پیج اینستاگرامی دوست دانشمندم جناب آقای دکتر بهرام آجورلو مطلب تامل برانگیزی خواندم که عیناً نقل می کنم :«بسیار بعید می دانم که کسی از اعضای شورای شهر تبریز حتی نام رضا براهنی را شنیده باشند، خواندن آثار نظم و نثر او پیشکش! مگر در محله شنب غازان تابلوی مدرسه خواجه رشیدالدین را برنداشتند!؟ شاید تبریز بیش از هر شهر دیگری در ایران چند کوچه و خیابان و مدرسه به نام شیخ زکاکی داشته باشد! پس به قول مولانا، سخن کوتاه باید والسلام.»

این یادداشت کوتاه عمق فاجعه فرهنگی رخ داده در تبریز را به کوتاه سخن بیان می کند و بهانه است برای ما که تلنگری به خود و حضرات بزنیم که تا دیر نشده به فکر بازتولید فرهنگی تبریز باشند. چنین بازتولیدی تنها از محافل و کافه های پاتوق روشنفکران میسر نیست بلکه از عمق کوچه پس کوچه های "سرزمین من" با رونق بخشیدن به معیشت مردم و قرار گرفتن کالای فرهنگی در سبد معیشتی خانوارها میسر است که در این وانفسای مشکلات اقتصادی بعید به نظر می رسد.

باری بگذریم، رضا براهنی در تبریز زاده شد و بعد از تحصیلات دانشگاهی در رشته ادبیات زبان انگلیسی به یکی از چهره های ماندگار ادبیات ایران زمین و از برجسته ترین روشنفکران زمان خود بدل گشت.

او در سوگ دوست اش اسماعیل شاهرودی قطعه شعر اسماعیل را سرود که هنوز بر تارک شعر مدرن و شاید بهتر است بگوییم شعر پست مدرن فارسی، همچنان می درخشد که بریده از آن را می خوانیم:

قسم به چشم‌های سُرخت اسماعیل عزیزم،
که آفتاب، روزی، بهتر از آن روزی که تو مُردی خواهد تابید
قسم به موهای سفیدت که مدتی هم سرخ بودند
که آفتاب روزی که آفتاب روزی که آفتاب روزی
بهتر از آن روزی که تو مُردی خواهد تابید
....

براهنی با رمان "رازهای سرزمین من" به ذکر حوادث تاریخ معاصر زادگاهش تبریز پرداخت و خود را در قلوب تبریزیان و عاشقان رمان فارسی جای داد.

او بعد از قتل های زنجیره ای دهه ۷۰ ، ایران را به مقصد کانادا ترک کرد و در همانجا جاودانه شد.

هر چند به بعضی مقالات و رمان «چاه به چاه» او که روایات متناقض و اغراق آمیزی از صحنه های شکنجه ساواک را بازگو می کند، نقدهای زیادی از سوی منتقدین به عمل آمده و حتی عده ای حکایت او از تنبیه لیسیدن تخته سیاه کلاس به واسطه ترکی صحبت کردنش بر سر کلاس را دروغ پردازی و دست آویزی برای پروپاگاندای پان ترکیست ها عنوان ساخته اند، اما هر چه باشد رضا براهنی در اعتلای زبان و ادبیات فارسی بیش از دفاع از زبان مادری خود همت گمارد و هر گونه طعنه بدخواهان را به جان خرید.

شعر و ادبیات فارسی با مرگ براهنی فقدان سترگی خواهد داشت و به قول شاعر گرانقدر و دوست نازنینم آسیه امینی :
« کاش می دانستید
ما چقدر به شما محتاجیم، نه ما،
که شعر چقدر بدون شما تنها تر از همیشه است».

عکس مکث۱۲۷

چهارراه

سهراب مهدی پور

تابلو از زنده یاد آیناز احمدزاده

ملیکه گفت:" لابد شنیدی که می گن دنیا محلّ گذره!"

ماهرو، قلم مو را به رنگ زد و پیش از آنکه روی بوم بگذارد، گفت:" شنیدم ولی چرا نمی گی چهارراه؟ چرا نمی گی چهارراهِ حوادث؟"

ملیکه با سکوتش، حرف ماهرو را تایید کرد. ماهرو ادامه داد:" امروزه دیگه از چهارراه هم گذشته، یه بزرگراهه، آزادراهه. . . اما چهارراه که می گن، یه تمثیله، یه نماده. نه مثل چهارراه گلوبندک یا مثلا چهارراه مولوی. یا حتی اون چهارراه که تو یکی از شهرهاست که اسمش چهارراه چکنم چکنم هست.

شاید وقتی می گن چهارراه مثل انوریِ ابیوردیِ شاعر می خوان چهارتا نصیحت بارِ آدم کنند!"

ملیکه گوش تیز کرد بشنود ببیند نصیحتِ انوری چه بوده که ماهرو از آن حرف می زند. ماهرو خواند:

چهار چیزست آیینِ مردمِ هنری
که مردمِ هنری زینِ چهارَ، نیست بَری
یکی سخَاوتِ طبعی چو دستگاه بُوَد
به نیکنامی آن را ببخشی و بخوری
دو دیگر آنکه دلِ دوستان نیازاری
که دوست آینه باشد چو اندرو نگری
سه دیگر آنکه زبان را به گاهِ گفتنِ زشت
نگاه داری تا وقتِ عُذر، غم نَخوری
چهارم آنکه کسی کو به جای تو بد کرد
چو عُذر خواهد نامِ گناهِ او نَبَری. . .

نامناسب بودن فیلم‌های نوروزی

اکران افطار تا سحر اجرا می‌شود؟

رئیس انجمن سینماداران گفت: اکران نوروزی ضعیفی را پشت سرگذاشتیم که عمده‌ترین دلیل آن، فیلم‌های انتخاب شده بودند بنابراین باید برای اکران عید فطر، فیلم‌های بهتری روی پرده بروند.

محمدقاصد اشرفی در گفت‌وگویی با ایسنا ارزیابی خود از اکران نوروزی که تعداد مخاطبانش به ۹۰۰ هزار نفر هم نرسیده را اینطور تشریح کرد: آنچه من از پیگیری و گفت‌وگو با تماشاگران در سالن سینما درک کردم این بود که اکران بسیار ضعیفی داشتیم و برخلاف صحبت‌های برخی دوستان و همکاران درباره گرانی بلیت، معتقدم اصلاً چنین عاملی در اکران ضعیف نوروز دخیل نبود، چرا که تماشاگران پس از دیدن بعضی فیلم‌ها با نارضایتی از سالن بیرون می‌آمدند و آنچه از فیلم انتظار داشتند حاصل نمی‌شد. در واقع حتی فیلم‌هایی که با عنوان کمدی معرفی می‌شدند هم نتوانستند خیلی مخاطب را راضی کنند.

او درباره پیش‌بینی خود از اکران عید فطر گفت: برای آن مقطع باید تصمیم دیگری گرفته شود. در اکران نوروز تجربه کردیم که اگر فیلم خوب بویژه کمدی خوب داشتیم ، نتیجه اکران نوروزی بهتر می‌شد چون این فیلم‌ها مناسب اکران در نوروز نبودند. ما برای تئاترهای آزاد مراجعه‌کننده خوبی داشتیم و اگر فیلم‌های مناسبی با این تعطیلات انتخاب می‌شدند می‌توانستیم نوروز خوبی را در سینماها تجربه کنیم که متاسفانه از دست رفت و حالا باید رایزنی شود تا تصمیم درستی برای اکران عید فطر بگیریم.

اشرفی در پاسخ به اینکه آیا طرح ویژه ماه رمضان از افطار تا سحر در سینماها اجرا می‌شود؟ بیان کرد: در این مورد درخواستی نداشتیم و تصمیمی گرفته نشده است. باید در شورای صنفی نمایش مسئله مطرح شود و فکر می‌کنم اگر به این نتیجه برسیم که چنین درخواستی را مطرح کنیم، درصورت تبلیغ خوب، به نتیجه آن می‌توان امیدوار بود.

او یادآور شد: یکی از دلایل اکران ضعیف نوروز به میزان سفرها در تعطیلات نوروز هم ربط داده می‌شود و شاید مردم با پایان تعطیلات، علاقه داشته باشند به تماشای فیلم‌های سینمایی بنشینند و بتوانند در اکران ماه رمضان این فرصت را پیدا کنند، اما این موضوع هم به شرط اطلاع‌رسانی خوب، صدا و سیما اتفاق می‌افتد.

مجموع آمار فروش فیلم‌های اکران نوروزی بر اساس اطلاعاتی که در سامانه مدیریت فروش و اکران سینما (سمفا) تا ساعت پایانی روز ۱۳ فروردین درج شده، ۳۳ میلیارد و ۴۱۰ میلیون تومان با ۸۷۳ هزار و ۲۵۷ نفر تماشاگر است.

هرمز علی‌پور:

یارمحمد اسدپور تا همیشه خوانده خواهد شد

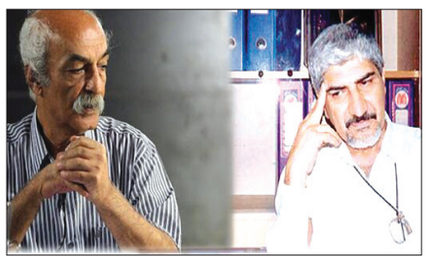

هرمز علی‌پور در سوگ یار دیرین خود، یارمحمد اسدپور می‌گوید: «او تا همیشه خوانده خواهد شد، و این می‌تواند نوعی تسلای داغ‌ها باشد چراکه شاعر نمی‌میرد، منزل عوض می‌کند.»

به گزارش ایسنا، یارمحمد اسدپور که چند روزی بر اثر سکته مغزی در بیمارستان ۲۲ بهمن مسجدسلیمان بستری بود، روز ۱۳ فروردین‌ماه ۱۴۰۱ از دنیا رفت.

هرمز علیپور، شاعر و از دوستان نزدیک اسدپور در پی درگذشت او در نوشتاری آورده است: «این زندگی
بر گرده‌های کوچک کودکی ماند
که از صبحی سنگین می‌گذرد
این زندگی
چونان تبسم مردی است
که گره از ابروان می‌گشاید...
(یارمحمد اسدپور)

واقعا که تلخ و غم‌افزاست سفر یاری با نیم‌قرن همنفسی و چاره اما چیست جز صبوری؟ و من دارم به تنهایی خودم دلم به درد می‌آید. یار سفر کرد که باز به دنیا بیاید، او تا همیشه خوانده خواهد شد، و این می‌تواند نوعی تسلای داغ‌ها باشد چراکه شاعر نمی‌میرد، منزل عوض می‌کند.

درگذشت شاعر بزرگ شعر ناب، دوست دیرین و همشهری عزیزم یارمحمد اسدپور را به خانواده داغدار و بازماندگان و به شعر کشور با اندوه تسلیت می‌گویم. یارمحمد بدون تردید یکی از شاعران ماندگار در شعر فارسی است به اعتبار شعرهای زیبا و ستودنی‌اش که میراث معنوی ارزشمندی است.

هیچ دوره‌ای از دوره‌های شعری گروهی، به اندازه حشر و نشرهای بچه‌های ناب در شهرمان سرشار از مهر و دوستی نبوده است. انگار که قباله پشت برج به نام حمید کریم‌پور، نمره یک به نام سید و یارمحمد و نمره چهل به نام سیروس رادمنش و بی بی یان هرمز باشد و ما بیشتر اوقات شهر را چهار یا پنج نفری قدم می‌زدیم و شعر می‌خواندیم. و برای یکدیگر آغوش‌های امنی بودیم.

باقی بماند برای کمی آرامی از پس حرارت و بغض و گریه...!»

یارمحمد اسدپور در سال ۱۳۳۰ در مسجدسلیمان متولد شد. او به همراه هرمز علی‌پور، آریا آریاپور، سیدعلی صالحی، مجید فروتن و سیروس رادمنش از شاعران مطرح موج ناب در سال‌های ۱۳۵۵-۱۳۵۷ شناخته می‌شود. از آثار اسدپور می‌توان به مجموعه شعرهای «بر سینه سنگ‌ها و بر سنگ‌ها نام‌ها»، «مکاشفه در باغ سوکیاس» و «گلو تاریک از صدای دنیاست» اشاره کرد.

رکورد تماشاگران اکران نوروزی با ۸۷۰ هزار نفر در ۱۴۰۱

مردم با سینما قهر کرده‌اند!

پس از جنجال‌های فراوان برای انتخاب هفت فیلم نوروزی، گیشه سینماها سرانجام بعد از ۱۳ روز فقط حدود ۳۳ میلیارد تومان عایدش شد آن هم با مخاطبی که حتی به ۹۰۰ هزار نفر هم نرسید. حالا زمان آن است که کارشناسان بررسی کنند آیا در شکست اکران نوروزی گران شدن بلیت سینماها عامل موثر بوده یا خود فیلم‌هایی که چندان تبلیغی هم نداشتند یا سفرهای نوروزی؟ البته شاید هم عده‌ای بگویند اصلاً نباید این آمار را شکستی برای مهمترین اکران سال دانست چراکه این تازه شروع دوران پساکرونا برای سالن‌های سینماست!

به گزارش ایسنا، از اواخر اسفند سال گذشته پس از بالا و پایین شدن‌های زیاد فهرست اکران نوروزی و حذف دو فیلم «لامینور» و «علفزار»، فیلم‌های «موقعیت مهدی»، «شادروان»، «روز صفر»، «مرد بازنده»، «سگ بند»، «گل به خودی» و قدغن روی پرده سینماها رفتند. در این بین انتقادهایی به برخی فیلم‌های انتخاب شده وارد می‌شد از جمله «قدغن» چون تهیه‌کننده و کارگردانش (محمدحسین فرحبخش و مجید مافی) سال گذشته هم با فیلم «تکخال» در اکران نوروزی بودند و همچنین انتخاب «قدغن» را که به تازگی علاوه بر نمایش روی پرده، در پلتفرم‌ها نیز اکران آنلاین شده به حضور فرحبخش در شورای صنفی نمایش بی‌ربط نمی‌دانستند.

«قدغن» که در نهایت با تایید سازمان سینمایی به اکران نوروزی رسید، با وجود شروع نمایش از ۱۸ اسفندماه فقط حدود پنج هزار و ۶۰۰ نفر تماشاگر تا پایان تعطیلات عید جذب کرد و کمی بیش از ۱۹۸ میلیون تومان فروش نداشت تا به این ترتیب نامش به عنوان کم تماشاگرترین فیلم اکران نوروزی تاکنون ثبت شود.

در سوی مقابل، فیلم کمدی «سگ بند» به کارگردانی مهران احمدی که جایگزین یکی از دو فیلم حذفی شده بود، بشترین مخاطب را در اکران نوروزی داشته و تا پایان ۱۳ فروردین با ۳۴۵ هزار ۴۰۰ هزار بلیت به فروش حدود ۱۳ میلیارد و ۵۴۰ میلیون تومان رسید.

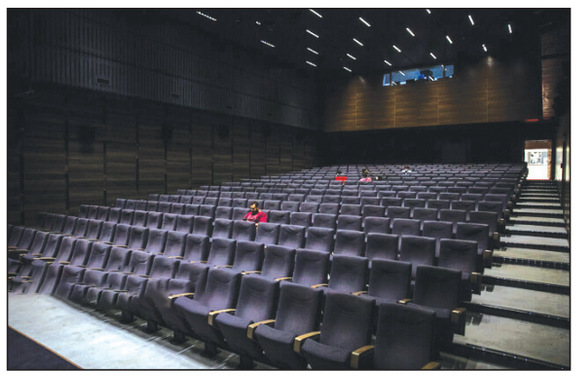

البته صدر و ذیل این آمار فروش را فقط می‌توان در میان همین هفت فیلم اکران نوروز سنجید و اگر قرار باشد با سال‌های پیش از شیوع کرونا قیاسی صورت گیرد، به آمار و رکوردهای قابل تأملی خواهیم رسید.

اما دومین فیلم پرفروش و پرمخاطب اکران نوروزی که از تبلیغات بسیار خوبی در تلویزیون برخوردار بود، «موقعیت مهدی» به کارگردانی هادی حجازی‌فر است. این فیلم دفاع مقدسی تا پایان تعطیلات حدود ۱۹۳ هزار و ۵۷۰ بلیت فروخت و رقم فروش خود را به بیش از ۶ میلیارد و ۷۰۰ میلیون تومان رساند.

سومین فیلم جدول فروش نوروزی کمدی «شادروان» به کارگردانی حسین نمازی است که ۱۴۲هزار و ۴۷۲ بلیت فروخته و اندکی بیش از ۵ میلیارد و ۵۰۰ میلیون تومان تا پایان تعطیلات فروش داشت.

فیلم پلیسی - امنیتی «روز صفر» هم به کارگردانی سعید ملکان که از دو سال قبل در نوبت اکران بود، در این نوبت راهی سینماها شد و تنها ۹۴ هزار و ۲۳۳ تماشاگر را تا پایان تعطیلات میزبانی کرد و به فروش سه میلیارد و ۶۸۰ میلیون تومان رسید.

فیلم تازه و پلیسی محمدحسین مهدویان با نام «مرد بازنده» نیز که در جشنواره فجر سال گذشته رونمایی شد، با وجود بازیگری جواد عزتی فقط ۸۱ هزار و ۷۷۴ نفر را به سینماها کشاند و ۳ میلیارد و ۳۷۰ میلیون تومان تا پایان ۱۳ فروردین فروش کرد.

فیلمی که در رده ششم جدول فروش اکران نوروزی قرار می گیرد هم «گل به خودی» به کارگردانی احمد تجری است که در دسته فیلم‌های کودک و نوجوان قرار دارد و با ۱۰ هزار و ۱۳۷ بلیت تنها حدود ۳۷۳ میلیون تومان فروش کرد.

مجموع آمار فروش فیلم‌های اکران نوروزی بر اساس اطلاعاتی که در سامانه مدیریت فروش و اکران سینما (سمفا) تا ساعت پایانی روز ۱۳ فروردین درج شده، ۳۳ میلیارد و ۴۱۰ میلیون تومان با ۸۷۳ هزار و ۲۵۷ نفر تماشاگر است.

در روزهای گذشته بارها به گیشه کم‌رونق سینما در یکی از بهترین مقاطع اکران - که گل سرسبد اکران شناخته می‌شود - اشاره شده است و به نظر می رسد با وجود نگرانی‌هایی که بسیاری از سینماگران بخاطر سانسور زیاد فیلم‌های خود در مرحله دریافت پروانه نمایش در چند وقت اخیر مطرح کرده‌اند و احتمالاً همین مسئله می‌تواند یکی از دلایل عدم استقبال مخاطبان از فیلم‌های روی پرده باشد، ضروری است یک آسیب‌شناسی دقیق برای وضعیت آینده فیلم‌ها و اکران آن‌ها در سینماها صورت گیرد تا با چینش مناسب‌تر فیلم‌ها، راهکار برای تبلیغ‌های موثر، ارائه بلیت با قیمت‌های شناور و ... از سوت وکور ماندن سالن‌های سینمایی و بی‌تماشاگر ماندن فیلم‌ها جلوگیری کرد.

یک فعال میراث فرهنگی خبر داد

تعرض به سنگ‌نگاره ساسانی به خاطر گنج!

یک فعال میراث فرهنگی در استان فارس از تخریب و تعرض به یک سنگ‌نگاره ساسانی توسط سوداگران گنج خبر داد.

به گزارش ایسنا، سیاوش آریا با بیان این‌که موضوع سنگ‌نگاره «سراب بهرام» بر تخت نشستن پادشاه است که در دو سویش قرینه‌وار، دو تن از بزرگان و فرماندهان ساسانی فروتنانه در برابرش ایستاده‌اند، درباره تعرض و تخریب رخ‌داده توضیح داد: سوداگران اموال تاریخی و فرهنگی در زمانی ناروشن و احتمالا به بهانه‌های خیال‌انگیز برای یافتن گنج که به هیچ وجه وجود خارجی در میان سنگ و کوه ندارد، در نزدیکی و چند متری سنگ‌نگاره ساسانی نامدار به سراب بهرام در شهر نورآباد پارس و در دامان کوه با پُتک، سنگ‌ها را شکسته‌اند و خرده‌سنگ‌ها نیز روی زمین رها شده است که ظواهر نشان می‌دهد این اتفاق به تازگی رخ داده است.

این فعال میراث فرهنگی با بیان این‌که سنگ‌نگاره ساسانی را در بازدیدی که سال گذشته از این منطقه داشته، سالم دیده است، این احتمال را مطرح کرد که آسیب این اواخر و در چند ماه گذشته وارد شده است و در ادامه، درباره وضعیت این حجاری ساسانی، توضیح داد: سنگ‌نگاره ساسانی «سراب بهرام» واپسین روزهای زیست خود را سپری می‌کند و نفس‌هایش به شماره افتاده است. یادگار ساسانیان در حال پاک شدن از چهره تاریخ است و سال‌های سال در بدترین شرایطِ نگهداری و حفاظتی قرار گرفته و در گوشه‌ای به حال خود رها شده و همچنان مورد بی‌مهری مدیران فرهنگی قرار دارد.

وی افزود: کمبود بودجه و نیروی انسانی انگیزه‌ای شده است که وزارت میراث فرهنگی نتواند به‌درستی از یادمان‌های تاریخی و فرهنگی پاسداری و نگهبانی کند و هرکدام از یادگارهای تاریخی در گوشه‌ای به حال خود رها شده و درحال پاک شدن از چهره تاریخ است.

این کنشگر میراث فرهنگی ادامه داد: سوراخ‌های پدیدارشده روی این سنگ‌نگاره ارزشمند، آن را به یادگارِ تاریخیِ به‌جای‌مانده از جنگ شبیه کرده است تا یادمانی باشکوه از روزگار ساسانیان. با این همه، نه‌تنها هیچ‌گونه نگرش ویژه‌ای به این یادگار نیاکانی بی‌مانند نشده است، بلکه هنوز این مجموعه مورد مطالعات باستان‌شناسان قرار نگرفته و حتی حریم و عرصه آن نیز روشن نشده است.

آریا همچنین گفت: آسیب‌های واردشده در کنار عوامل طبیعی و بیولوژیکی (گل‌سنگ‌ها) که با گذشت زمان پدیدار شده، بیشتر بخش‌ها به‌ویژه چهره افراد تراشیده‌شده در این سنگ‌نگاره را نازیبا و زشت کرده است، به گونه‌ای که دیگر هویت آن‌ها آشکار نیست. رخنه روزافزون گل‌سنگ‌ها سبب تَرَک و شکاف‌هایی در درون سنگ‌نگاره سراب بهرام شده و آسیب‌های برگشت‌ناپذیری را برجای گذاشته است.

عکسی هشدارآمیز از تخت‌جمشید

پایگاه میراث جهانی تخت‌جمشید ـ پرسپولیس با انتشار عکسی قدیمی از این اثر باستانی، نسبت به خشکسالی و بی‌آبی در کشور هشدار داد.

به گزارش ایسنا، این عکس به مناسبت سیزدهم فروردین‌ماه و روز طبیعت در صفحه رسمی اینستاگرام پایگاه میراث جهانی تخت‌جمشید ـ پرسپولیس با توضیح «سیزده بدر در دهه شصت کنار آثار تاریخی تخت‌جمشید» منتشر شده و این هشدار داده شده است که «فاجعه خشکسالی و بی‌آبی کشور را بیش از پیش جدی بگیریم.» بیشتر از یک دهه است درباره خشکسالی و پدیده فرونشست و فروچاله در محدوده میراث جهانی تخت جمشید ـ پرسپولیس هشدار داده شده است. علاوه‌بر این، حمید فدایی ـ مدیر پایگاه میراث جهانی تخت جمشید ـ با بحرانی شدن فرونشست‌ها در استان فارس، این نکته را یادآور شده که در کنار خشکسالی، مدیریت نشدن منابع آبی و حفر چاه‌های غیرمجاز در نقاط مختلف خصوصا در دشت مرودشت و محدوده سایت تخت جمشید و نقش رستم، از عوامل مهم مؤثر بر وقوع پدیده فرونشست بوده است.

سال ۱۳۹۵ سازمان میراث فرهنگی در نامه‌ای به استاندار وقت فارس، درباره ۱۶ هزار حلقه چاه در مرودشت که ۵۰ درصد آن‌ها غیرقانونی ایجاد شده بود، هشدار داد و خواستار توقف حفر چاه‌های کشاورزی شد. از آن پس، سازمان جهاد کشاورزی و اداره کل آب منطقه‌ای فارس، صدور مجوز حفر چاه در مرودشت را متوقف کردند. با این وجود، در گزارش‌های پایگاه میراث جهانی تخت جمشید اشاره شده که تعدادی از چاه‌ها پس از دستور توقف، مجوز حفاری گرفته‌اند.

در سال ۱۳۹۷، مدیر پایگاه میراث جهانی تخت‌جمشید نیز نسبت به کاشت "شلتوک" (برنج) با وجود خشکسالی در دشت مرودشت و در محدوده پرسپولیس معترض شده و گفته علائمی از وجود تَرَک در "نقش رستم" و محدوده‌هایی از اراضی تخت‌جمشید در سطح زمین مشاهده شده است. سال ۹۸ مدیر آبفای استان فارس گفته بود: برداشت‌های بی‌رویه آب از منابع زیرزمینی موجب شده استان فارس با بحران فرونشست‌های اراضی روبه‌رو شود و این بحران به حدی است که این استان را در رده اول فرونشست زمین در جهان قرار داده است. به طوری که استاندارد فرونشست در سال چهار میلی‌متر است، اما در استان فارس میزان فرونشست سالانه میانگین بین شش تا هشت سانتی‌متر گزارش شده است. آخرین مطالعات روی پدیده فرونشست در استان فارس نیز نشان می‌دهد فرونشست مرودشت مجموعه تاریخی "نقش رستم" را تحت تاثیر قرار داده و تا ۳۰۰ متری سازه "تخت‌جمشید" ادامه پیدا کرده است. دانشگاه شیراز هشدار داده در صورتی که جلو این روند گرفته نشود، در محوطه تخت‌جمشید فروچاله رخ خواهد داد. عزت‌الله رئیسی اردکانی، استاد گروه آب‌شناسی دانشگاه شیراز که در حوزه آب و فرونشست در استان فارس مطالعاتی داشته است، تابستان سال ۱۴۰۰ در یک مصاحبه گفته بود: در این مطالعات متوجه شکافی به طول ۳۰۰ متر و عرض یک متر و به عمق ۱۰۰ متر شدیم که در "نقش رستم" حدود ۳۰ سانتی‌متر افت را نشان می‌دهد و از این‌رو است که وضعیت تخت جمشید نگران‌کننده است.